

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези VII Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(04-05 листопада 2021 р.)**

1 том

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези VII Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 04-05 листопада 2021 р.). — Т.1. - Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. — 102 с.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету музичної та хореографічної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 3 від 18.10. 2021 р.

Редакційна колегія:

Шип С.В., доктор мистецтвознавства, професор;

Батюк Н.О., кандидат педагогічних наук, доцент

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2021

барвистим і емоційним. Але у верхньому регістрі при насиченому звучанні з'являється тремтячий тембр, «баранчик» – сигнал про напруженість голосових зв'язок. Прикриття перехідних звуків і головного регістра у академічної постановки голосу призводить до створення захисних механізмів голосового апарата. Ігнорування закритого звуку позбавляє верхні ноти гарного тембру, а також може призвести до передчасного псування голосу. Часто мимоволі, а часом і свідомо багато наслідують улюбленим естрадним виконавцям, сліпо копіюючи їх манеру співу. Далеко не всім це йде на користь. Народження гарного співочого голосу для одних – щаслива несподіванка, а для інших – довга і копітка праця.

Отже, як засвідчує вокально-педагогічна практика, за допомогою раціональних, індивідуально підібраних вокально-інтонаційних вправ можна успішно ліквідувати різні недоліки звучання естрадної манери голосу. Сукупність вищезазначених принципів та практичних прийомів вокального навчання складає сутність методологічної бази педагогіки естрадного сольного співу.

Література:

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (Сольний спів). Підручник для студентів і викладачів сольного співу / В. Г. Антонюк. – К.: ЗАТ «Віпол». – 2007. – 174 с.
2. Антонюк В.Г. Постановка голосу: Навч. посібник. – К.: Українська ідея, 2000.
3. Прохорова Л. Українська естрадна вокальна школа: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації / Л. В. Прохорова. – Вид. 2-е. — Вінниця : Нова книга, 2006. – 384 с.
4. Прядко О. М. Розвиток співацького голосу: методичні рекомендації для викладачів вокалу та студентів музично-педагогічних факультетів вищих навчальних закладів / О. М. Прядко. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2009. – 92 с.

Чжу Менці, Ключєва С.Д.,
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

ЗАСТОСУВАННЯ ОПЕРНОГО ЖАНРУ НА УРОКАХ В ШКОЛІ

Перед школою постає завдання пошуку нових форм організації дитячої творчої діяльності не тільки на уроках музики - обмежених програмними вимогами. Це відкриває нові перспективи використання оперного жанру в практиці музичного виховання в школі з метою розвитку творчого потенціалу дітей, вихованню уміння

спілкуватися з мистецтвом і одне з одним, здатності проявляти своє ставлення до оточуючих, артистизму, художнього смаку, дозволяє пізнати світ через свої особисті почуття, через перетворення, вживання в стани іншої людини, виразити себе в пластиці рухів, різноманітних музичних інтонаціях, у процесі оперного дійства. Застосування оперного жанру активізують здатність до колективного співпереживання та до чуттєвої саморефлексії, умінь діалогової комунікації, дають можливість пережити власні внутрішні конфлікти [2, 44]. Отже, це джерело виховання культури особистості дитини, здатної до творчого самовираження та як автономна жанрова форма презентує музичну культуру, принципи художнього мислення типові для ХХ ст.

У змісті музичної освіти школярів в останнє десятиліття намічена тенденція поглибленого освоєння високохудожніх творів оперного жанру. Вивчення такого музично-сценічного твору як опера для естетичного виховання учнів є важливим і значущим. Це пов'язано, перш за все, з синтетичною природою цього жанру, в якому взаємодіють кілька видів мистецтв, що сприяє розвитку естетичних почуттів і посилення емоційного відгуку школяра, формування уявлень і знань про прекрасне в житті і мистецтві. У даний час досить поширена думка про те, що школярам доступні твори тільки простих музичних жанрів [4, 78]. Сучасна педагогічна практика показує, що учні з величезним інтересом освоюють такий великий жанр як опера за умови занурення в музичний твір як в захоплюючу «музичну історію», а також завдяки використанню методик, творчих завдань, що забезпечують співтворчість дитини з творцями вистави. У зв'язку з цим важливо розглянути особливості вивчення творів оперного жанру і їх роль в естетичному вихованні школярів, встановлення причинно-наслідкових зв'язків у розвитку дії, логіки почуттів і думок героїв музичного спектаклю привертає увагу учнів до попередніх і наступних подій, поглиблює їх розуміння кульмінації, в перспективі готує до цілісного освоєння розвиненою музичної драматургії [1].

Увага педагогів до використання на уроках музики творів оперного жанру, пошук нових методів і підходів до їх вивчення обумовлені інтересом школярів до подієвих сюжетів: казок, легенд і різних історій з цікавою фабулою і морально-філософськими узагальненнями. Починаючи з другого класу, класичні опери постають перед школярами як захоплюючі «музичні історії», що розповідають повно і багатогранно про важливі події в житті народу і його героїв. Як показує практика, учням початкової школи доступно і цікаво цілісне вивчення великих музичних творів. Значимість проблем, розглянутих на уроці, піднімає статус музики в очах дитини, підсилює її виховний вплив. Методика занурення школярів у оперу

вибудовується для кожного твору індивідуально, виходячи з його драматургічних і жанрових особливостей, специфіки стилю, музичної мови композитора, а також рівня розвитку їх музичної культури [3]. Головною діяльністю на уроках музики є робота з художніми образами, які відображають в узагальненому вигляді головний сенс і емоційне до нього відношення, відображають те зерно, з якого поступово у кожного молодшого школяра складеться художня картина світу. Надалі, від цього буде залежати ставлення до різних життєвих ситуацій і сприйняття всього життя. Таким чином, вивчення творів оперного жанру набуває важливого значення в естетичному вихованні школярів, так як: музична діяльність учня в процесі освоєння оперних творів багаторазово підсилює емоційно-моральний вплив на нього високого музичного мистецтва; освоєння учнями шедеврів оперного мистецтва призводить до принципово нової якості знання і розуміння музики, глибокого інтересу до неї, дають імпульс загальному розвитку дитини, творчому потенціалу його особистості; образна сфера оперних вистав різноманітна і дає уявлення про високу моральність, красу, любов, свободу, а також іншого роду образах зла, брехні, боягузтва. Закладений фундамент через силу мистецтва розрізнення добра і зла впливає на ставлення до світу, себе, оточуючих [2].

Література

1. Василенко Л.М. Педагогічні умови взаємодії вокального і методичного компонентів професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Теорія та методика мистецької освіти. Наукова школа Г.М. Падалки. Колективна монографія / під наук. ред. А.В. Козир. Вид. друге. доповнене. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2011. С.167-176
2. Карпенко Є., Карпенко Н. Дитяча опера як засіб естетичного виховання. Методика викладання мистецтв. 2007. № 4. С. 40–44.
3. Мельченко К. Г. Методика формування музично-педагогічних здібностей майбутнього вчителя музики у процесі постановки дитячих опер : автореф. дис. канд. пед. наук. Київ, 2012. 21 с.
4. Методика музичного виховання для інститутів музично-педагогічних факультетів / Укл. Т.П. Плесніна. Київ: РУМК, 1992. 24 с.
5. Методичні рекомендації з розроблення складових галузевих стандартів вищої освіти (компетентнісний підхід) / Укладачі: В.Л. Гуло, К.М. Левківський, Л.О. Котоловець, Н.І. Тимошенко, В.П. Погребняк, А.В. Гончарова, М.О. 430 Присенко, М.В. Симонова, Н.В. Крошко. Київ, 2013. 90 с.

6. Мозгальова Н. Г. Дитячі опери українських композиторів в практиці інструментально-виконавської підготовки вчителів музики. Вісник ЗНУ : зб. наук. ст. Педагогічні науки. Запоріжжя, 2010. № 1 (12). С. 80–83.

Линенко А.Ф., Сун Їцзін

(ДЗ « Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського »)

ФОРМУВАННЯ ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ЗРІЛОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Система розвитку вищої музичної освіти Китаю націлена як на розширення музично-педагогічних ЗВО у масштабах всієї країни, так і на безперервне вдосконалення, поліпшення якості підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва. Тому формування інструментально-виконавської зрілості зазначених фахівців є актуальною проблемою.

Категорія «зрілість» - є об'єктом дослідження акмеологічної науки, мета якої – вивчення «закономірностей індивідуальних, особистісних і трудових досягнень прогресивної зрілої особистості, яка розвивається» [с. 13]. Тобто, вдосконалення тих, хто навчається на шляху досягнення ними вершин професійної зрілості, професіоналізму.

Зазначеною проблемою займалися психологи (Б. Ананьєв, А. Деркач, Н. Кузьміна, Г. Олпорт та ін.), педагоги (І. Зязюн, О. Гречаник, Н. Думко, А. Коваленко, О. Очеретна, В. Радул та ін.).

В. Радул досліджує соціальну зрілість педагога у контексті соціальної активності, яку розуміє, як: цілісна характеристика розвитку особистості з точки зору її професійно-трудової, громадсько-політичної, моральної, культурної зрілості, які утворюють у сукупності нову системну якість особистості [1, с. 48].

В сфері музичного мистецтва проблема виконавської зрілості досліджувалась у контексті виконавської майстерності. Це роботи: Л. Баренбойма, О. Гольденвейзера, В. Муцмахера, Г. Нейгауза, Г. Падалки, В. Федоришина, Ю. Цагарелли та ін. Серед китайських дослідників треба зазначити: Дань Чжаої, Сюй Бо, Фэн И., Юань Яцю та ін.

Досягнення професійної зрілості майбутнього викладача музичного мистецтва в класі фортепіано пов'язано, в першу чергу, з досягненням інструментально-виконавської зрілості, яку визначаємо, як інтегральне утворення, що спрямовано на глибоке розуміння сенсу і змісту музичного твору, адекватного